

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (KFU)

ÅRSMELDING 2019

TRONDHEIM KOMMUNE

FOTO forside

Deler av KFU i arbeid med å formulere uttalelse. Fra venstre: Line Ingebrigtsen Fjørstad (stående), Håvard Ravn Ottesen (sittende), Britt Elin Strand, Marte Løvik, Solveig Dale og Knut Otto Pettersen

Innhold

1. Formål og oppgaver.....	4
2. Sammensetning.....	4
Faste medlemmer (politisk):.....	4
Faste medlemmer fra organisasjonene:.....	4
Varamedlemmer fra organisasjonene:.....	5
Rådmannens representanter er følgende:.....	5
Faste medlemmer (politisk):.....	5
Faste medlemmer fra organisasjonene:.....	5
Varamedlemmer fra organisasjonene:.....	5
Rådmannens representanter er følgende:.....	5
3. Innsyn i rådets virksomhet	6
4. Rådsmøter og saker.....	6
5. Besøk på institusjoner	8
6. Fellesmøte med organisasjonene.....	8
7. Representasjon.....	9
8. Storbykonferansen	10
9. Økonomi	10
10. Rådets betraktninger.....	10

1. Formål og oppgaver

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (KFU) er et lovpålagt råd som er regulert av en egen bestemmelse (§ 5-12) i kommuneloven. I bestemmelsen står følgende om rådenes formål:

“Kommunestyret og fylkestinget skal selv velge et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom....Rådene eller annet medvirkningsorgan for ungdom er rådgivende organer for kommunen eller fylkeskommunen og har rett til å uttale seg i saker som gjelder henholdsvis eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom.”

Bystyret vedtok i møte 1.november 2018 helt nye reglementer¹ for de kommunale rådene, og besluttet i nytt møte 24.oktober 2019 å videreføre dette i den nye sammenslåtte kommunen. De nye reglementene er harmoniserte og tydeliggjør rådenes rolle og oppgaver. I reglementet for KFU står følgende:

“Rådet er et rådgivende organ i Trondheim kommune for politiske prosesser og beslutninger på overordnet nivå. Det har rett til å uttale seg i saker som har betydning for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Rådet skal arbeide etter målsetting om full deltagelse og likestilling i samfunnet, og skal ha spesiell fokus på universell utforming og tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.”

Rådet har i 2019 arbeidet i tråd med lovens intensjon og rådets reglement.

2. Sammensetning

Rådet består av ni representanter med vararepresentanter. Av disse er tre oppnevnt blant bystyrets medlemmer og seks representanter kommer fra brukerorganisasjonene. Rådmannen har observatørstatus i rådet og møter med fire representanter fra fagområdene oppvekst og utdanning, helse- og velferdstjenester, kultur og næring og byutvikling.

Valgperioden 2015-2019

Bystyret valgte 10.12.2015 følgende medlemmer i rådet for perioden 2015 - 2019, med endring 28.01.2016:

Faste medlemmer (politisk):

1. Marte Løvik, leder (vara: Hildegunn Gutvik)
2. Line Ingebrigtsen Fjørstad (vara: Elizabeth Berg Moan)
3. Børre Lien (vara: Nina Wikan)

Faste medlemmer fra organisasjonene:

1. Liv Marit Løkken (LHL)
2. Håvard Ravn Ottesen (NHF), nestleder
3. Gry Merete Lundhaug Johnsen (Norges blindforbund)
4. John Jacobsen (Mental Helse)
5. Britt Elin Strand (Autismeforeninga)

¹ [Reglement for kommunale råd](#)

6. Knut Otto Pettersen (Afasiforeningen)

Varamedlemmer fra organisasjonene:

1. Bjørghild Almåsbro (Norsk Revmatikerforbundet)
2. Steinar Johnsen (NFU)
3. Mari Mosand (CP-foreningen)
4. Atle Ruud (Astma og Allergiforbundet)
5. Heidi Olavsbråten (Diabetesforbundet)
6. Asbjørn Johnsen (LHL)

Asbjørn Johansen gikk bort i 2018. Det ble ikke supplert inn nytt varamedlem.

Rådmannens representanter:

Helse og velferd:	Eirik Roos (vara: rådgiver Øyvind Hognestad Karlsen)
Kultur:	Rune Kjenstad (vara: rådgiver Hilde Østerås Berntsen)
Oppvekst og utdanning:	Jan Roger Wevang (vara: Stefan Reppe)
Byutvikling:	Solveig Dale (vara: Sissel Hovin)

Sekretariatsfunksjonen er ivaretatt av Bystyresekretariatet. Ole Kristian Lundereng har vært utvalgsssekretær. Informasjon om KFU er publisert på rådets hjemmeside.²

Valgperioden 2019-2023

Bystyret valgte 24.oktober 2019 følgende medlemmer i rådet for perioden 2019-2023:

Faste medlemmer (politisk):

1. Jarle Martin Undersen (Sp)	Vara: Gjermund Gorset (Ap)
2. Tore Dyrendahl (MDG)	Vara: Anny Marethe Vollan (SV)
3. Elizabeth Berg Moan (PP)	Vara: Grethe Lian (PP)

Faste medlemmer fra organisasjonene:

1. Gry L. Johnsen, Blindeforbundet
2. Roger Dragsten Moe, LHL
3. Tone Bratseth, LUPE
4. Øystein Kvam, LEVE
5. Torbjørn Modig, Parkinsonforeningen
6. Marianne Knudsen, NHFU

Varamedlemmer fra organisasjonene:

1. Håvard Ravn Ottesen, NHF
2. Ragnhild Hauan, Hørselshemmede
3. Else-Norun Kvarner, Kronisk smerte
4. Britt Elin Strand, Autismeforeningen
5. Kine Sliper, Rådg. om spiseforstyrr.
6. Trude Hveding, Astma og allergiforbundet

Rådmannens representanter er følgende:

Kultur og næring:	Kjersti Utne.	Vara: Marit K. Ekle
Byutvikling:	Solveig Dale.	Vara: Brit Furu
Helse/velferd:	Jan Roger Wevang.	Vara: Laura Steinsli

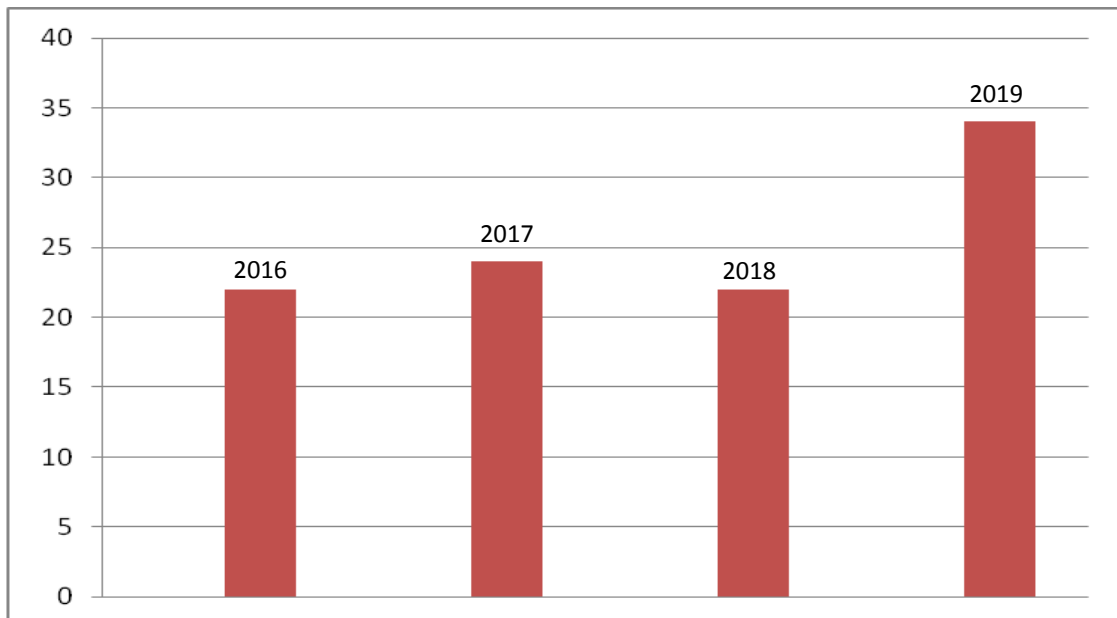
² [KFU's hjemmeside](#)

3. Innsyn i rådets virksomhet

Rådets møteinnkallinger, saksdokumenter og protokoller har blitt publisert på Trondheim kommunes Innsynsportal³. Også publikum har full tilgang til disse nettsidene. Innkallinger og møtedokumenter er publisert en uke før møtedato, og protokollene er publisert etter at rådets leder har godkjent disse. Påfølgende rådsmøte har tatt opp protokollen til endelig godkjenning.

4. Rådsmøter og saker

I 2019 er det avholdt 8 rådsmøter. Det er fire færre enn i 2018. I tillegg til de 8 møtene har det vært en felles opplæringsdag for alle de kommunale rådene. Det er behandlet 34 ordinære saker til formell uttalelse. Dette er 12 flere enn i 2018 og 10 flere enn i 2017.

1/19	Temaplan for habiliterings- og rehabiliteringstjenester for voksne 2019 - 2026
2/19	Privat forslag - Framskolen på Vallersund Gård - fra Svein Otto Nilsen (PP)
3/19	Årsmelding 2018 - Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
4/19	Årsbudsjett Miljøpakken 2019
5/19	Den samskapte kommunen Trondheim
6/19	Forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med

³ [Innsynsportal](#)

	funksjonsnedsettelse og ungdom
7/19	Fastsetting av planprogram for universitets- og campusformål i Bycampus Elgeseter
8/19	Veiledende plan for offentlige rom og forbindelser i Bycampus Elgeseter
9/19	Retningslinjer for dekning av utgifter og tapt arbeidsfortjeneste ved brukermedvirkning
10/19	Habilitering av barn og unge med funksjonsnedsettesle 2019 - 2022
11/19	Internasjonal strategi Trondheim kommune 2019 - 2022
12/19	Vistamar - gradering av egenbetaling for opphold
13/19	Kolstad barnehage med tegnspråklig tilbud - investeringsvedtak
14/19	Anbefalt lokalisering: Moholt Studentby eller Rotvoll Øvre for nytt bydelsbasseng
15/19	Forslag til prioritert investeringsrekkefølge for skoleanlegg 2019-2035
16/19	Trafikksikkerhetsplan for Trondheim kommune 2020-2024, planprogram
17/19	Bedre skole- og hverdagsmestring for elever med konsentrasjonsvansker
18/19	Høring - endring i forskrift om arbeidstid for avlastere
19/19	Avfallsplan for Trondheim kommune 2018-2030
20/19	Boligpolitisk plan 2019
21/19	Plan for Trondheim kommunale kulturskole 2019 - 2023
22/19	Habilitering av barn og unge med funksjonsnedsettesle 2019 - 2022
23/19	Plan for svangerskap fødsel og barsel 2019-22
24/19	Plan for helsebygg
25/19	Kvalitetsmelding Oppvekst og Utdanning 2018
26/19	Strategiplanen En bedre hverdag for alle
27/19	Kommunedelplan for kunst og kultur 2019-2030
28/19	Opplæringsprogram for folkevalgte 2019-2023
29/19	Ny løsning for pasientadministrasjon, pasientjournal og samhandling mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten
30/19	Salgsinntekter fra boligøkonomien

31/19	Valg av leder og nestleder for kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
32/19	Årsbudsjett Miljøpakken 2020
33/19	Inkluderingsdugnad
34/19	Handlings- og økonomiplan 2020-2023, budsjett 2020

I tillegg til saker som er oversendt rådet til uttalelse, har det vært flere orienteringssaker fra rådmannen samt saker rådet selv har tatt opp, enten på eget initiativ eller på grunn av henvendelser fra brukerorganisasjonene:

29.1.19	Planprogram for Campusprosjektet. Orientering
26.2.19	Generell informasjon om situasjonen på BoA v/Helge Garåsen Fellesmøte våren 2019, 14.05.2019. Tema og innhold
24.4.19	Kommunedelplan for kunst og kultur i Trondheim 2019-2030. Orientering Plan for svangerskap, fødsel og barsel. Orientering
14.5.19	Generell informasjon om situasjonen på BOA.
18.6.19	Livssituasjonen for barn under 18 år - deres avlastningstilbud - samt utfordringer knyttet til overgangen barn voksen. Orientering v/ Erlend Ellefsen og Anders Stenvig Arbeidet med budsjett 2020 og HØP. Orientering v/Elena Refsnes og Anders Stensvig
17.9.19	Nytt leilighetsprosjekt (Strindheim Hageby) for psykisk utviklingshemmede - orientering ved Bård Leite (rådmannens fagstab) Løsning for pasientadministrasjon, pasientjournal og samhandling mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten – oppnevning av brukerrepresentant
12.11.19	Arbeide med kommuneplanens samfunnsdel. Orientering og dialog (Hans-Petter Wollebæk, rådmannens fagstab)

5. Besøk på institusjoner

Rådet var ikke på institusjonsbesøk i 2019.

6. Fellesmøte med organisasjonene

I tillegg til de ordinære rådsmøtene har KFU arrangert ett fellesmøte med brukerorganisasjonene i 2019. Hovedtemaet på møtet 14.mai var "Funksjonsnedsettelse og

seksualitet". Innledere var Marianne Knudsen (1. nestleder i Norges Handikapforbund - Ungdom) og Bernt Barstad (St. Olavs). Det var innsendt en rekke spørsmål fra organisasjonene i forkant av møte som fagpersoner fra ulike etater i kommunen besvarte.

7. Representasjon

Lov om råd for mennesker med nedsett funksjonsevne pålegger ikke rådene å oppnevne representanter til ulike styrever, brukerutvalg, prosjektgrupper eller lignende. Men i Trondheim og mange andre kommuner, er det innarbeidet praksis at KFU oppnevner representanter til ulike fora. Det gir rådet innsyn i vesentlige forhold som er viktig for mennesker med nedsatt funksjonsevne og det tilfører rådet kompetanse. Gjennom slik representasjon bidrar også KFU med overføring av sine erfaringer og sin brukerkompetanse til ulike styrever, brukerråd og prosjekter. I noen tilfeller kan også KFU velge å oppnevne brukerrepresentanter fra organisasjonene, som ikke nødvendigvis sitter i KFU.

Det har også i 2019 vært en diskusjon i rådet om rolle- og ansvarsfordelingen mellom rådet og organisasjonene, når det gjelder slike oppnevninger. I følge KFU sitt reglement skal rådet arbeide med *politiske prosesser og beslutninger på overordnet nivå*. Rådet har derfor vært tilbakeholden med å oppnevne representanter til brukermedvirkning på gruppe, eller tjenestenivå. KFU har ikke ønsket å overta organisasjonenes rolle på dette området.

Noen oppnevninger har rådet likevel gjort:

I rådsmøte 09.02.2016 ble det foretatt følgende oppnevninger:

1. Styret for Boligstiftelsen for Trygdeboliger i Trondheim
Fast representant: Liv Marit Løkken. Vararepresentant: Håvard Ravn Ottesen
2. Brukerutvalget for Øya Helsehus
Fast representant: Knut Otto Pettersen. Vararepresentant: John Jacobsen
3. Brukerrepresentant i Velferdsteknologiprogrammet
Faste representanter: Britt Elin Strand og John Jacobsen
4. Representant til gruppe for tilpasning av gatemiljøet for funksjonshemmede
Fast representant: Håvard Ravn Ottesen

I rådsmøte 08.11.2016 ble det foretatt følgende oppnevninger:

5. Felles brukerråd for HV-kontorene.
Faste representanter: Knut Otto Pettersen og John Jakobsen.
Vararepresentanter: Håvard Ravn Ottesen og Britt Elin Strand
6. Prosjektgruppe for bygging av bofellsskap på Tonstad
Fast representant: Britt Elin Strand. Vararepresentant: John Jakobsen
7. Prosjektgruppe for bygging av bofellsskap i Johan Falbergets vei.
8. Deltakelse i "brukergruppen" for superbussprosjektet (fra juni 2017)

I rådsmøte 17.9.2019 ble det foretatt følgende oppnevninger:

9. Løsning for pasientadministrasjon, pasientjournal og samhandling mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten (Helseplattformen):
Faste representanter: Håvard Ravn Ottesen og Britt Elin Strand

8. Storbykonferansen

KFU besluttet i 2018 at rådet ikke skulle delta på storbykonferansen i 2019, og at pengene heller skulle brukes på andre tiltak som gir bedre faglig utbytte. Beslutningen ble tatt på grunnlag av dårlige erfaringer fra storbykonferansen i Drammen i 2018, som ga svært lite utbytte for deltakerne.

9. Økonomi

KFU hadde i 2019 et forbruk på kr. 29 000.-. Budsjettet var på kr. 45 000. Dette gir et mindreforbruk på kr. 16 000.-

Det ble utbetalt kr 105 719.- i godtgjøring til rådets medlemmer. Godtgjøringen utbetales fra bystyrets fellesbudsjett og belaster ikke rådets budsjett.

10. Rådets betraktninger

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne har i 2019 hatt et svært godt arbeidsår. Spesielt vil rådet trekke frem fellesmøtene med brukerorganisasjonene som vi har to ganger i året. Møtene har godt oppmøte og det er stort engasjement på møtene. Disse fellesmøtene gir rådets medlemmer et godt bilde av hva organisasjonene jobber med, og vi får innspill til tema som det er ønskelig at rådet skal jobbe med. Møtene oppleves som svært nyttig for rådets medlemmer, og vi takker rådmannen for gode svar og innlegg på møtene.

På rådets siste fellesmøte for perioden satte vi opp tema og inviterte inn gjester. Hovedtema var seksualitet og funksjonsnedsettelse. Vi fikk en engasjert og tankevekkende innledning fra blant annet Marianne Knutsen i Norges Handikapforbund - Ungdom. Rådet mener at tema som dette, som det kanskje ikke snakkes så mye om knyttet til mennesker med funksjonsnedsettelse bør løftes oftere. Fellesmøtene er gode arealer for det.

Rådet har tidligere vært kritisk til at vi ikke har fått anledning til å uttale oss om arbeidet med budsjett og handlings- og økonomiplan på et tidlig tidspunkt. Det står nå på agendaen, men vi får fortsatt ikke informasjon om hele budsjettet. Det ble i 2019 kun orientert om BOA. KFU har ansvar for alle området for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og dette bør gjenspeiles i sakene som man får og informasjon om budsjett. Alt fra universell utforming av uteområder til tjenestetilbud gjennom hele livet er ting vi ønsker å få mulighet til å gi innspill på. Ikke bare det som er tjenester til en gruppe innen BOA.

Vi setter stor pris på at rutinen om tidlig involvering er på plass, men har en vei igjen før innholdet blir riktig. Det sammen gjelder hvilke type saker som kommer til rådet. Det er viktig for rådet å påpeke at rådets arbeid og fokus blir styrket og utviklet når vi får saker fra hele ansvarsområdet til kommunen. Da klarer rådet tydeligere å finne sin rolle og funksjon og det blir enklere for rådet å gi råd på riktig nivå. En større bredde i saker vi får til behandling vil gjøre dette enklere.

I 2018 vedtok bystyret nytt reglement for KFU og de andre rådene som er tydeligere på vesentlige områder som for eksempel rådernes rolle, formål og oppgaver. I høringsrunden

viste KFU til formålsparagrafen i Plan- og bygningsloven, hvor det er et uttrykt prinsipp at universell utforming skal ivaretas i all planlegging og i det enkelte byggetiltak. Rådet presiserte at både universell utforming, og spesialtilrettelegging, vil være fokusområder for kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Ordføreren sluttet seg til rådets vurderinger, og valgte å innarbeide dette i forslag til formålsparagraf. Bystyret vedtok forslaget enstemmig.

For KFU er brukermedvirkning viktig. De kommunale rådene består både av folkevalgte, brukerrepresentanter og fagfolk fra rådmannens stab. I rådene sitter altså representanter med politisk kompetanse, brukerkompetanse og faglig kompetanse. Det finnes ingen andre organer i den politiske beslutningsprosessen som er så bredt sammensatt. Rådene er derfor etter KFU's mening en svært viktig arena der det er mulig å belyse sakene bredt og fra ulike perspektiver. Det er en styrke for demokratiet. Vi vet at våre uttalelser lyttes til både hos rådmannen og politikerne, og setter pris på at vår kompetanse blir lyttet til. Det betyr mye for byens innbyggere som er avhengige av de endringer vi kan få til. Men vi er ikke i mål. Rådet har fortsatt en viktig oppgave, det er ikke alle saker som kommer til oss og vi opplever at tilgjengelighet og universell utforming stadig må jobbes med.

Rådet jobber for å gjøre byen tilgjengelig for alle, og når den blir det, vil det ikke bare være til nytte for de som trenger det mest, dette er positivt for alle som bor i Trondheim.

Vi ønsker det nye rådet lykke til i sin periode.

Trondheim 15.2.2020

Marte Løvik
Leder

Ole Kristian Lundereng
sekretær